

Zeramika

HIZTEGIA

HEZKUNTZA, HIZKUNTZA POLITIKA
ETA KULTURA SAILA

DEPARTAMENTO DE EDUCACIÓN,
POLÍTICA LINGÜÍSTICA Y CULTURA

Eusko Jaurlaritzaren Argitalpen Zerbitzu Nagusia

Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco

Vitoria-Gasteiz, 2016

Lan honen bibliografia-erregistroa Eusko Jaurlaritzaren
Bibliotekak sarearen katalogoan aurki daiteke:

<http://www.bibliotekak.euskadi.net/WebOpac>

Argitaraldia: I.a, 2016ko xxxx

Ale-kopurua: 1.500 ale

© argitaraldi honena: Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorra

Argitaratzailea: Eusko Jaurlaritzaren Argitalpen Zerbitzu Nagusia
Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco
Donostia-San Sebastián, 1 - 01010 Vitoria-Gasteiz

Internet: <http://www.euskara.euskadi.eus/euskalterm>

Azala: Concetta Probanza

Inprimaketa: XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

ISBN: XXXXXXXXXXXXXXXX

Lege gordailua: XXXXXXXXXX

HITZAURREA

Euskararen Aholku Batzordearen Terminologia Batzordeak onartutako hiztegia duzu hau. Hortaz, Batzordeak gomendatu egiten du hiztegi honetako terminologia erabiltzea.

Izan ere, Terminologia Batzordeari dagokio, besteak beste, terminologia-alorrean dauden lehentasunak finkatzea, lan-proposamenak egitea, terminologia-lanerako irizpideak ezartzea, termino lehiakideen arteko lehentasunak jartzea ponderazio-markak finkatuz, eta terminoen erabilera onestea eta gomendatzea. Terminologia Batzordeak urteko jarduketa-planetan jasotzen ditu horiek guztiak.

Hiztegi hau, Terminologia Batzordeak onartutako gainerako hiztegiak bezala, EUSKALTERM Euskal Terminologia Banku Publikoan (www.euskara.euskadi.eus/euskalterm) dago integratuta.

EUSKALTERM erabilera publikoko bankua da, Eusko Jaurlaritzak bideratu eta sustatu nahi duen terminologiaren produkzioaren, kudeaketaren eta hedapenaren muina. Banku hori metodologia eta irizpide jakin batzuen arabera eguneratu eta elikatzen da, betiere Terminologia Batzordeak onartutako jarduketa-planen jarraituz. Beraz, EUSKALTERM Terminologia Banku Publikoa

etengabe elikatzen eta zabaltzen ari gara Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzatik IVAPeekin lankidetzan, euskal terminologiaren normalizazioari eta zabalkundeari ekin eta eusteko.

Garaiazen arabera, gizartea aldatzen den neurrian, hizkuntzak ere aldatzen dira, bizirik badaude, behar berriei erantzuteko. Ondorioz, hizkuntza baten modernizatzearen eta eguneratzearen prozesua ez da inoiz amaitzen. Horregatik, hizkuntzaren altxor lexikoa eta terminologikoa etengabe elikatu behar dira, hizkuntza bera normalizatzeko, batetik, eta erabiltzaileen premiei erantzuteko, bestetik.

Honakoa, hiztegiak jorratzen duen eremuko erabiltzaileen oinarritzko premiak asetzeko baliagarri izatea nahi genuke, baita gure hizkuntzaren normalizazioaren eta eguneratzearen bidean urrats garrantzitsua izatea ere. Hiztegi hau eta honekin batera argitaratzen ditugun guztiak eguneroko jardunean erabiltzera animatzen zaituztegu, euskaldunok hizkuntza gero eta aberatsagoa izan dezagun.

Vitoria-Gasteiz, 2015eko martxoaren 17a

PATXI BAZTARRIKA GALPARSORO
Hizkuntza Politikarako sailburuordea

HIZTEGIARI BURUZKO ARGIBIDEAK

Hiztegi hau UZEI Terminologia eta Lexikografia Zentroak egin du EUSKALTERM Terminologia Banku Publikoa (www.euskara.euskadi.eus/euskalterm) eguneratzeko eta elikatzeke entitate horrek Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzarekin (HPS) izenpetutako kontratuaren barruan. Kontratua HPSk eta IVAPEk finantzatu dute, bi erakunde horiek sinatutako hitzarmenaren bidez.

EUSKALTERM Terminologia Banku Publikoa da Terminologia Batzordeak¹ finkatutako terminologia-lana zabaltzeko ardatza. Aldi berean esan behar da Terminologia Batzordeak onartutako jarduketa-planen barruan ezarritako lehenasunen arabera eguneratzen dela Terminologia Banku Publikoa. Euskararen Aholku Batzordeko Terminologia-batzorde atal bereziak euskarazko terminologia-lanerako finkatu zuen metodologiari jarraituta, hiztegi hau, lehenengoz, hizkuntzalariez eta eremuko adituez osatutako batzorde teknikoak aztertu eta landu zuen, Terminologia Batzordeari behin betiko proposamena luzatzeko. Normalizazio-prozesuaren azken urratsa Terminologia Batzordeak onartzea izan da. Beraz, hemen duzue eremu honetako terminologiaren erabiltzaileei **Terminologia Batzordeak gomendatzen dien terminologia**.

---

1 176/2007 DEKRETUA, urriaren 16koa, Euskararen Aholku Batzordeari buruzkoa.

Hiztegien erabilitako ponderazio-markak:

(4) Termino normalizatua / gomendatua

(3) Termino onartua (baina ez lehenetsia, beste bat gomendatzen delako)

Hiztegien erabilitako laburtzapenak:

eu euskara

es español

fr français

en English

Sin. sinonimoa

Ik. ikus

NORMALIZAZIOA

BATZORDE TEKNIKOA

Esther Astarloa (Debako Arte Eskola. Zeramikaria)

Imanol Aranburu (Zeramikaria)

Begoña Arrate (UZEI)

Koordinatzailea: **Nerea Laskibar Etxebarria**

(Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza)

TERMINOLOGIA BATZORDEA

Patxi Baztarrrika Galparsoro, Hizkuntza Politikarako sailburuordea, batzorde-ataleko lehendakaria

Eneko Oregi Goñi, IVApeko zuzendariordea, batzorde-ataleko lehendakariordea

Jorge Giménez Bech, EABko eta batzorde-ataleko idazkaria

Araceli Díaz de Lezana Fernández de Gamarra, Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzako ordezkaria

Maite Imaz Leunda, IVApeko ordezkaria

Andoni Sagarna Izagirre, Euskaltzaindiaren ordezkaria

Iker Etxebeste Zubizarreta, Unibertsitate Zerbitzueterako Euskal Ikastetxeko (UZEI) ordezkaria

Xabier Alberdi Larizgoitia, Euskal Herriko Unibertsitateko Euskara Institutuko ordezkaria

Ibon Olaziregi Salaberria, Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailaren Euskara Zerbitzuaren ordezkaria

Mertxe Olaizola Maiz, aditua

Joseba Erkizia Itoitz, aditua

Asier Larrinaga Larrazabal, aditua

Miel Loinaz Beristain, aditua

Alberto Atxabal Rada, aditua

Alfontso Mujika Etxebarria, aditua

UZEI-REN LANKIDE IZAN DIREN ADITUAK

Ane Miren Mujika. EHU

Blanca Gomez de Segura. Euskal Buztingintza Museoa

Belen Bengoetxea. EHU

EREMU-ZUHAITZA

1 Zeramikagintza

1.1 Materialak

1.2 Prozesuak

1.3 Apaintze-teknikak eta dekorazio-motak

1.4 Tresnak

2 Zeramika-objektuak

2.1 Euskal zeramikagintzako ontziak

AURKIBIDEA

Bokabularioa sailka

1. ZERAMIKAGINTZA	14
1.1. Materialak	15
1.2. Prozesuak	22
1.3. Apaintze-teknikak eta dekorazio-motak . . .	27
1.4. Tresnak	32
2. ZERAMIKA-OBJEKTUAK	36
2.1. Euskal zeramikagintzako ontziak	42
Euskarazko aurkibidea	47
Gaztelaniazko aurkibidea	55
Frantsesezko aurkibidea	63
Ingelesezko aurkibidea	69
Erreferentzia bibliografikoak	77

BOKABULARIOA SAILKA

I. ZERAMIKAGINTZA

1

buztingintza (4)

Sin. eltzegintza (4)

Tornua edo bestelako eskuzko teknikak erabiliz buztinezko pieza tradizionalak egiteko prozesua. Bereziki, erabilera arrunterako piezak edo tresnak lortzen dira.

es alfarería

fr poterie

en pottery

2

buztinlari (4)

Sin. eltzegile (4)

Buztingintzan edo eltzegintzan diharduen pertsona.

es alfarero

fr potier

en potter

buztinola

Ik. eltzetegi

eltzegile

Ik. buztinlari

eltzegintza

Ik. buztigintza

eltzegintza-lantegi

Ik. eltzetegi

3

eltzetegi (4)

Sin. buztinola (4);

eltzegintza-lantegi (4)

es ollería; alfar

fr usine de poterie; atelier de potier

en pottery factory; potter's workshop; pottery

4

zeramika (4)

Buztina nahiz bestelako lehengai inorganikoak beroaren bidez eraldatuz egindako objektuen multzoa.

es cerámica

fr céramique

en ceramics; pottery

zeramika

Ik. zeramikagintza

zeramikagile

Ik. zeramikari

5

zeramikagintza (4)

Sin. zeramika (4)

Zeramika-objektuak ekoizteko egiten den prozesu osoa, eskuzkoa zein industrialia.

es cerámica

fr céramique

en ceramics; pottery

6

zeramikari (4)

Sin. zeramikagile (4)

Zeramikagintzan diharduen pertsona.

es ceramista

fr artiste-potier

en ceramist

I.1. Materialak

7

alkalino (4)

es alcalino

fr alcalin

en alkaline

8

alumina (4)

Aluminio oxidoa (Al_2O_3). Bai buztinaren, bai beiraduraren osagai garrantzitsua da.

es alúmina

fr alumine

en alumina

9

argizarizko erreserba (4)

es reserva de cera; cera de repeler

fr réserve à la cire

en wax resist

10

azido (iz.) (4)

es ácido

fr acide

en acid

11

aztarna (4)

es traza

fr trace

en track

barbotina

Ik. buztin-lohi

12

beira (4)

es vidrio

fr verre

en glass

13

beiradura (4)

Sin. esmalte (4)

Zeramika-piezek azalean izan dezaketen geruza beirakara, kolore eta testura izan dezakeena eta opakutu daitekeena.

OHARRA: Arkeologian, bereizi egiten dira beiradura eta esmaltea. Beiradura opakuari esmaltea esaten zaio, eta esmaltea kolore zuriarekin erlazionatzen da pieza historikoetan.

es vidriado

fr glaçure; émail

en glaze; glazing

14

beiradura gordin (4)

Sin. esmalte gordin (4)

Labean errea izan ez den beiradura.

es vidriado crudo

fr glaçure crue

en raw glaze

15

bentonita (4)

Montmorillonitaren taldeko buztin bolkanikoa. Egokia da zenbait oretan erabiltzeko. Beiraduren ezaugarriak hobetzeko eta beiradura esekitzeko ere erabiltzen da bentonita.

es bentonita

fr bentonite

en bentonite

16

berniz (4)

Zeramika-objektuen azala estaltzen duen beirazko geruza.

es barniz

fr vernis

en varnish

17

borax (4)

Behe-tenperaturako beiraduretan erabiltzen den ugarrietako bat.

es bórax

fr borax

en borax

18

buztin (4)

Arroka igneoek -hala nola granitoak- duten feldespatoa deskonposatzearen ondorioz sortzen den material naturala, mineral-pikor txikiak osatua. Urarekin nahasita, zeramikan eta buztintzan lehengai nagusi gisa erabiltzen den pasta plastikoa osatzen du.

es arcilla

fr argile

en clay

19

buztin-lohi (4)

Sin. barbotina

Buztin likidoa, piezak bata bestearekin itsasteko, tornuarekin lan egiteko (lubrifikatzaile gisa) eta isurketarako moldeetan erabili ohi dena.

es limo; limoja; barbotina

fr barbotine

en slip

20

buztinaren egoera (4)

Buztinak izan ditzakeen egoera fisikoetako bakoitza: gordina (erre gabea), errea, buztin-lohia, likidoa, lehorra, larru-trinkotasuna eta hautsa.

es estado de la arcilla

fr état de l'argile

en state of clay

21

buztinki (4)

es objeto de arcilla

fr objet d'argile

en clay object

buztinzuri

Ik. kreta

22

desmalutatzaile (4)

es defloculante; desfloculante

fr défloculant

en defloculant

23

desmoldetzaile (4)

es desmoldeante

fr démoulant

en mould-release agent

24

dilatazio termikoaren**koefiziente (4)**

Material baten temperatura 1 °C igotzen denean materiala zenbat luzatzen den adierazten duen parametroa.

es coeficiente de dilatación térmica

fr coefficient de dilatation thermique

en coefficient of thermal expansion; thermal expansion coefficient

25

dolomita (4)

es dolomita

fr dolomie; dolomite

en dolomite

engalba

Ik. engobe

26

engobe (4)

Sin. engalba (4)

Egoera likidoan dagoen buztina. Normalean, buztinezko gainazal bati aplikatzen zaio -oro har, larruaren trinkotasuna duenean- kolorea eta testura emateko.

es engobe

fr engobe

en engobe

27

errauts (4)

Beiraduren edo engobeen osagai den hautsa, landareak edo animalien hezur edo maskorrak erreaz lortu ohi dena. Ugarri gisa jokatzan du, erreketatempertatura jaitzarazten baitu.

es ceniza
fr cendre
en ash

28

erregogor (4)

Fusio-puntu altua duena eta, beraz, tenperatura altuak jasateko gai dena. Material erregogorrek oso tenperatura altua eta erredukzio-prozesuak jasateko gai izan behar duten labearen alderdian erabiltzen dira.

es refractario
fr réfractaire
en refractory; fire-proof; fire-resistant; fire-resisting

29

erresistentzia (4)

es resistencia
fr résistance
en resistance

30

errezeta (4)

Pasta, beiradura edo dena delako material bat sortzeko behar diren osagaien zerrenda, haietako bakoitzari pisutan zer proportzio dagokion adierazten duena.

es receta
fr recette
en recipe

31

errutilo (4)

Pasta zeramikoari eta/edo beiradurari gehitu ohi zaion titanio dioxidozko mineral-hautsa. Hainbat efektu lortzeko erabil daiteke.

es rutilo
fr rutile
en rutile

32

eskaiola (4)

es escayola
fr plâtre
en plaster

esmalte

Ik. beiradura

esmalte gordin

Ik. beiradura gordin

33

ezpurutasun (4)

es impureza
fr impureté
en impurity

34

feldespato (4)

Temperatura baxuetan material erregogor gisa eta tenperatura altuetan urgarri gisa erabiltzen den feldespatoen mineral-taldeko mineral bakoitza. Feldespato sodikoa eta feldespato potasikoa dira zeramikan gehien erabiltzen direnak.

es feldespato
fr feldspath
en feldspar

35

fluor-espato (4)

Sin. fluorita (4)

es espato de flúor; espato flúor; fluorita; fluorina
fr spath fluor; fluorite; fluorine
en fluorspar; fluorite

fluorita

Ik. fluor-espato

36**fritakin (4)**

Beiradura edo berniz ehoa, beiradura gordina ez bezala labean errea izan dena. Bere horretan erabil daiteke, beiradura gisa. Beste beiradura baten osagai gisa ere erabil daiteke, fusioa kontrolatzeko eta koloreen uniformetasuna eta beiraduraren banaketa erregularra bermatzeko.

es frita**fr** fritte**en** frit**37****galena (4)**

Berun sulfuroa (PbS). Berun-mea da, eta berun-beiradura egiteko erabiltzen da zeramikan.

es galena**fr** galène**en** galena**38****gatz (4)**

Sodio kloruroa; zeramikan, gatz-beiradurak egiteko erabiltzen da batez ere.

es sal**fr** sel**en** salt**39****gehigarri (4)****es** aditivo**fr** additif**en** additive**40****goma arabigo (4)**

Akazia-espezie batzuek adarretan eta enborrean jariatzen duten goma antzeko substantzia. Zeramikan, engobeetan eta beiraduretan erabiltzen da.

es goma arábigo**fr** gomme arabique**en** gum arabic**41****hirugarren errealdiko****kolore (4)**

Dagoeneko beiratuta dagoen pieza bati hirugarren errealdian aplikatzen zaion beiradura koloreduna.

es color de tercer fuego**fr** couleur troisième feu**en** third fire colour**42****kaolin (4)**

Buztin zuri naturala, hein handi batean kaolinitak osatua. Temperatura altuak jasaten ditu, eta portzelanaren osagai garrantzitsua da. Engobeak, beiradurak eta bestelako buztinak egiteko erabili ohi da.

es caolín; arcilla de China; china clay**fr** kaolin**en** china clay**43****karbonato (4)**

Azido karbonikoaren gatz edo esterra, CO₃²⁻ anioia duena. Karbonatoak zeramika-beiraduren osagai gisa eta karea ekoizteko erabiltzen dira, besteak beste.

es carbonato**fr** carbonate**en** carbonate

44

koipegabetzaile (4)

Plastikotasun txikiko materiala, buztinei edo buztin-nahasteei gehitzen zaiena plastikotasuna eta koipe-educia murrizteko.

es desengrasante; desgrasante

fr dégraissant

en opening material

45

kolemanita (4)

es colemanita

fr colémanite

en colemanite

46

koloragarri (4)

es colorante

fr colorant

en colorant

47

kreta (4)

Sin. buztinzuri (4)

Zeramikan urgarrri gisa erabili ohi den kareharri-mota.

es creta

fr craie

en chalk

48

kristal (4)

es cristal

fr cristal

en crystal

49

kuartzo (4)

Beiradura eta pasta zeramiko gehienetan dagoen minerala. Silizebarietate kristalinoa da.

es cuarzo

fr quartz

en quartz

50

lehengai (4)

es materia prima

fr matière première

en raw material

51

litargirio (4)

es litargirio

fr litharge

en litharge

52

litio (4)

es litio

fr lithium

en lithium

53

malutatzaile (4)

Partikula txikiak elkartzen dituen gehigarria. Esekiduran dauden partikulak eta hauts-nahasteei gehitzen zaizkien substantziak aglomeratzeko eta jalkiarazteko erabiltzen da, produktuaren aleak ondo batuta gera daitezen.

es floculante

fr flocculant

en flocculant

54

material zeramiko (4)

es material cerámico

fr matériel céramique

en ceramic material

55

mika (4)

es mica

fr mica

en mica

56

minio (4)

Berun oxidoa. Oso urgari ona denez, asko erabili izan da beiradurak egiteko. Edonola ere, toxikotasuna dela eta, gutxiago erabiltzen da gaur egun, batez ere janariarekin eta edariarekin kontaktuan egoteko egindako piezetan.

es minio
fr minium
en red lead

57

mullita (4)

Nesosilikatoen klaseko minerala, 1.000 eta 1.200°C arteko tenperatura altuko pastetan aluminosilikatozko orratz-formako kristalak sortzen dituen. Zeramika eta portzelana egiteko erabiltzen da, kristalek horien propietateak hobetzen baitituzte: trinkotasun eta gogortasun handiagoa ematen dizkiete, eta lotura sendoagoa sortzen dute beiraduraren eta pastaren artean. Egonkorra da oso tenperatura altuetan.

es mullita
fr mullite
en mullite

58

opakutzaile (4)

Beiradura gardenei gehituta esekiduran geratzen den eta beiradura horiek opakuak edo zuriak egiten dituen substantzia. Beiradurak opakutzeko, eztainu, zirkonio edo titanio oxidoak erabiltzen dira.

es opacificante
fr opacifiant
en opacifier

59

osagai (4)

Sistema baten osaera kuantitatiboki adierazteko ezinbestekoak diren banakako aldagai independenteetako bakoitza (lurrun, likido zein solidoa).

es componente
fr composant
en component

60

oxido koloragarri (4)

Beiradurekin edo buztinarekin nahasita edo gaintetik margotuta kolorea ematen duten oxido metalikoetako bakoitza.

es óxido colorante
fr oxyde colorant
en colorant oxide

61

pasta (4)

Buztinak, mineralek eta beste material batzuek osatutako nahaste gordina. Edozein buztin, berez, "pasta" da. Pasta bakoitzak bere ezaugarriak (tenperatura, kolorea, plastikotasuna eta abar) eta osagai propioak ditu.

es pasta
fr pâte
en clay body; paste

62

pasta egiptoar (4)

Plastikotasun-maila txikiko pasta artifiziala, pieza txikiak egiteko erabili izan dena batez ere. Bitxiak egiteko, adibidez.

es pasta egipcia
fr pâte égyptienne
en Egyptian paste

63

pigmentu (4)

Oxido koloragarriek, aluminak, kuartzoak eta urgarri batek osatutako nahastea.

es	pigmento
fr	pigment
en	pigment

64

pisu espezifikoko (4)

es	peso específico
fr	poids spécifique
en	specific weight

65

poro (4)

es	poro
fr	pore
en	void; pore

66

potasa (4)

Potasio hidroxidoa zein potasio karbonatoa. Beiren eta beiraduren urgarri gisa erabiltzen da, baita desmalutzaile moduan ere, engobeetan adibidez.

es	potasa
fr	potasse
en	potash

67

silize (4)

Silizio dioxidoa, zeramikarako lehengaien oinarria eta agente beiratzatzaile garrantzitsuena.

es	silice
fr	silice
en	silica

68

soda (4)

Sodio oxidoa (Na_2O), berun-beiraduren eta soda-beiraduren osagaia izan ohi dena. Mineral askok ere izaten dute soda.

es	sosa
fr	soude
en	soda

69

txamota (4)

Erre eta eho den buztin erregogorra, hainbat tamainatako pikorrek osatua. Buztinari gehitzen zaio.

es	chamota
fr	chamotte
en	calcined clay; grog

70

urgarri (4)

Buztin-masaren edo beiraduren fusio-temperatura murrizten duen substantzia. Urgarriak funtsezkoak dira beiratzatze-prozesuan.

es	fundente
fr	fondant; flux
en	flux

urragarri

Ik. urratzaile

71

urratzaile (4)

Sin. urragarri (4)

es	abrasivo
fr	abrasif
en	abrasive

72

zeramika-zuntz (4)

Sin. zuntz zeramiko (4)

Hari-formako kristalek osatutako materiala, material zeramikotik eratorria. Pisu txikiko bero-isolatzaille gisa erabiltzen da, eta feltro itxura du.

es fibra cerámica**fr** fibre céramique**en** ceramic fibre**zuntz zeramiko**

Ik. zeramika-zuntz

I.2. Prozesuak

73

arbastatu (4)**es** desbastar; retornear; esturgar**fr** tournasser**en** trim

74

atmosfera erreduzitzaile (4)

Erregaiak eskatzen duenarekin alderatuta oxigeno gutxiegi duen atmosfera edo labearen barne-ingurunea. Erreketa atmosfera erreduzitzailean gertatzen denean, karbono monoxidoa sortzen da.

es atmósfera reductora**fr** atmosphère réductrice**en** reducing atmosphere

75

atmosfera neutro (4)

Erregaiak eskatzen duenarekin alderatuta ez oxigeno gehiegi ez gutxiegi duen atmosfera edo labearen barne-ingurunea. Erreketa atmosfera neutroan gertatzen denean, oxigeno erabilgarri guztia karbono monoxidorik sortu gabe erretzen da.

es atmósfera neutra**fr** atmosphère neutre**en** neutral atmosphere

76

atmosfera oxidatzaile (4)

Erregaiak eskatzen duenarekin alderatuta oxigeno gehiegi duen atmosfera edo labearen barne-ingurunea. Erreketa atmosfera oxidatzailean gertatzen denean, oxidoak ez dira eraldatzen, baina elementuak guztiz oxidatzen dira.

es atmósfera oxidante**fr** atmosphère oxydante**en** oxidizing atmosphere; oxidating atmosphere

77

beira-estaldura (4)**es** cubierta vítrea**fr** couverte vitreuse**en** vitreous transparent glaze

78

beiratze (4)

Sin. gresifikazio (4)

Buztin edo pasta bat erreketa-prozesu baten ondorioz pixkanaka eta partzialki fusionatzea dakarren prozesua.

es vitrificación; gresificación**fr** vitrification; grésage**en** vitrification

79

beiratze-tarte (4)

- es** intervalo de vitrificación
fr palier de vitrification
en vitrification range

80

berdinu (4)

- es** alisar
fr lisser
en smooth

81

buztin-hobi (4)

- es** terrero; yacimiento de arcilla
fr gisement d'argile
en clay bed; clay deposit

82

buztina heltze (4)

- es** maduración de la arcilla
fr maturation de l'argile
en maturing of clay

83

deformazio (4)

- Gorputz zeramikoen baten edozein motatako desitxuraketa.
es deformación
fr déformation
en deformation

84

dekantazio (4)

- es** decantación
fr élutriation
en elutriation

85

erre ondoko (*izlag.*) (4)

Sin. erre osteko (*izlag.*) (4)
 Prozedura edo teknika batez mintzatuz, erre ondoren egiten edo aplikatzen dena. Adibidez, erre ondoko dekorazioa.

- es** postcoCCIÓN
fr post-cuisson
en post-firing

erre osteko

Ik. erre ondoko

86

erreketa (4)

Pieza zeramikoei labean beroa aplikatzeko prozesua. Piezek hezetasuna galtzen dute, gogortu egiten dira, eta bestelako ezaugarri batzuk hartzen dituzte.

- es** cocción
fr cuisson
en firing

87

erreketa-kurba (4)

Erreketa gertatu bitartean izandako temperatura-aldaketak adierazten dituen grafikoa.

- es** curva de cocción
fr courbe de cuisson
en firing curve

88

erreketa-mota (4)

- es** tipo de cocción
fr type de cuisson
en firing type

89

erreketa-tenperatura (4)

Erreketa-prozesu batek lortzen duen gehieneko tenperatura.

- es** temperatura de cocción
fr température de cuisson
en firing temperature

90

erreondo (4)

Sin. erreoste (4)

Erreketaren ondorengo aldia, labean hozten hasten denetik piezak labetik ateratzen diren artekoa.

- es** postcocción
fr post-cuisson
en post-firing

erreoste

Ik. erreondo

91

estaldura (4)

Beiradura gardena, orea beiraztapen partzialera iritsi arte egiten den temperatura altuko erreketan fusioan dena.

es cubierta

fr couverte

en transparent glaze

92

formula (4)

Material bat prestatzeko behar diren substantzien eta horien kantitateen adierazpena, osagaien sinboloek eta kantitateei dagozkien zenbakiek osatua.

es fórmula

fr formule

en formula

93

fusio-puntu (4)

es punto de fusión

fr point de fusion

en melting point

gresifikazio

Ik. beiratze

94

heltze (4)

Pastak, beiradurak edo engobeak ezaugarri baten edo batzuen araberako egoera optimoa eskuratzea. Ezaugarri horiek asko izan daitezke, hala nola bitrifikazioa, hezetasuna, gogortasuna, sonoritatea edo homogeneotasuna.

es maduración

fr maturation

en maturing

95

irazitze (4)

Piezak modelatzeko modua, oinarri finko baten gainean buztinezko erroiluak gainjarriz eta ondoren erroiluak elkartzuz eta leunduz egiten dena.

es urdido

fr ourdissage

en warping

96

jalkitze (4)

es sedimentación

fr sédimentation

en sedimentation

kaltzinatu

Ik. kiskali

97

karbono monoxido (4)

es monóxido de carbono

fr monoxyde de carbone

en carbon monoxide

98

kare-pikor (4)

Pastak eduki dezakeen kaltzio karbonatozko inklusioa, erreketaren ondoren pieza edo beiradura puskatzea ekar dezakeena.

es caliche

fr grain de chaux

en lime

99

kargatze (4)

es estiba

fr estive

en tracking

100

kargatzeko ataka (4)

es boca de carga

fr bouche d'enfournement

en doghouse

karrakatu

Ik. limatu

101**kiskali (4)**

Sin. kaltzinatu (4)

es calcinar**fr** calciner**en** calcine**102****konponketa-teknika (4)**

Pitzadurak edo zuloak dituzten piezak konpontzeko erabiltzen diren prozeduretako bakoitza, besteak beste alanbre-sarea jartzea, grapaketa, botoidura eta ezarkinak (kortxoarena, bikearena edo brearena).

es técnica de reparación**fr** technique de réparation**en** reparation technique**kontrakzio**

Ik. uzkurtze

103**larru-trinkotasun (4)**

Buztinaren egoera gogortuta baina heze dagoenean. Buztinak larruaren trinkotasuna duenean, hainbat prozesu egiten dira; hala nola, distira ematea, esgrafiatzea eta engobea ematea.

es dureza de cuero; consistencia de cuero; dureza de la piel**fr** consistance du cuir; dureté du cuir**en** leather-hard**104****leundu (4)****es** pulir**fr** polir**en** polish**105****limatu (4)**

Sin. karrakatu (4)

es limar**fr** limer**en** file**106****modelatze (4)**

Buztinezko piezari forma ematean datzan prozesua.

es modelado**fr** modelage**en** modelling**107****mokil (4)**

Modelatzeko hartzen den buztin-zati biribildua.

es pella**fr** balle**en** ball**108****moldekatze (4)**

Pieza bati molde bat erabiliz forma ematean datzan prozesua.

es moldeado; moldeo**fr** façonnage**en** making; shaping**109****oratu (4)****es** amasar**fr** pétrir**en** knead; slip**pieza berde**

Ik. pieza gordin

110**pieza gordin (4)**

Sin. pieza berde (4)

es pieza cruda; pieza verde; obra en verde**fr** pièce crue; produit cru**en** raw ware; green ware

111

pieza modelatu (iz.) (4)**es** pieza modelada**fr** pièce moulée**en** shaped product

112

plastikotasun (4)

Buztinaren propietatea, buztinari manipulatu eta modelatua izatea eta horrela hartutako forma pitzatu edo deformatu gabe mantentzea ahalbidetzen diona.

es plasticidad**fr** plasticité**en** plasticity

113

porositate (4)

Material zeramiko batek dituen poro irekien zein itxien proportzioa. Zeramikan, porositatea neurtzeko, erretako pasta batek xurgatzen duen ur-kantitatea kalkulatu, eta chunekotan adierazten da.

es porosidad**fr** porosité**en** porosity

114

raku (4)

Erreketa-teknika: beiradura oraindik urtzen ari dela, zeramika-piezak, labetik gori atera, eta egur-txirbiletan, zerrautsetan, lastotan edo hosto lehorretan murgiltzen dira. Erredukzio lokalizatuak sortzen ditu, eta, beiradurekin eta/edo kearekin, kolore-eta testura-efektu bereziak. Teknika, ustez, Korean sortu zen, XVI. mendean, eta, ondoren, Japonian erroto.

es rakú**fr** raku**en** raku; raku ware

115

Seger-en formula (4)

Beiradura baten formula adierazteko erabiltzen den modu bat, oxidoak -haien baliokide molekularrekin batera-hiru taldetan adierazten dituen.

es fórmula de Seger**fr** formule de Seger**en** Seger formula

116

terraila (4)

Buztina molde birakari baten gainean presio bidez moldeatzeko erabiltzen den profila. Zenbaitetan, molde birakariak eta profilak osatutako multzoari esaten zaio terraila.

es terraja**fr** calibre; traîneau**en** modelling board

117

torneaketa (4)

Tornuan jarritako pasta plastikoa azkar biraraziz eskuz altxatzeko eta pieza hutsak modelatzeko erabiltzen den metodoa.

es torneado**fr** tournage**en** throwing

118

uzkurtze (4)

Sin. kontrakzio (4)

Buztinak lehortzean eta/edo erretzean izaten duen tamaina-murrizketa, chunekotan adierazita.

es merma; contracción**fr** retrait; contraction**en** shrinkage; contraction

119

xurgapen (4)**es** absorción**fr** absorption**en** absorption

120

zentratze (4)

Buztina edo zeramika torneatzeko gurpilaren erdian behar bezala jartzea.

es centrado

fr centrage

en centering

I.3. Apaintze-teknikak eta dekorazio-motak

121

aerografia (4)

Pieza koloreztatzeko aerografoa (aire konprimatu bidez eragindako espraia) erabiltzen duen apaintze-teknika.

es aerografía

fr décorer au vaporisateur

en aerography

122

aplikazio (4)

Oro har, pieza baten gainean zerbait ezartzean datzan ekintza (kolore-geruza bat, beiradura, apaingarri bat, etab.).

es aplicación

fr application

en application

123

arabesko (4)

Motibo geometrikoen eta hostailaren nahaste batetik eratorritako dekorazio-mota, hostoen eta zurtoinen diseinu lineal bereizgarria izan ohi duena.

es arabesco

fr arabesque

en arabesque

124

bainu (4)

Pieza beiraduraz edo engobez estaltzeko teknika. Pieza kasuan kasuko substantziaz betetako ontzian murgilduz egiten da, edo substantzia hori pieza gainera isuriz.

es baño

fr bain

en dipping; pouring

125

barbotina bidezko dekorazio (4)

es decoración con barbotina

fr décor à la barbotine

en slip decoration; barbotine decoration

126

behe-erliebe (4)

es bajo relieve

fr bas-relief

en bas-relief; low relief

127

beiradura opakuaren gaineko dekorazio (4)

es decoración sobre vidriado opaco

fr décor peint sur glaçure opaque

en decoration painted over opaque glaze

128

beiratze-kabina (4)

Sin. esmaltatze-kabina (4)
Beiratze-pistolarekin lan egiten denean beiradura ez arnasteko erabili behar den kabina. Izan ere, beiradura toxikoa da.

es cabina de esmaltado
fr cabine d'émailage
en glaze spray cabin

129

beiratze-pistola (4)

Sin. esmaltatze-pistola (4)
Beiratzeko erabiltzen den tresna, aire konprimatuz eragindakoa.

es pistola de esmaltado; pistola de esmalte
fr pistolet d'émailage
en glaze spray gun

130

dekorazio ebakidun (4)

Piezaren gainazala arinki ebakiz edo marratuz egiten den dekorazioa; piezari ez zaio zatirik kentzen.

es decoración incisa
fr décor incisé
en incised decoration

131

dekorazio eszisiadun (4)

Piezari zatiren bat moztuz edo kenduz egiten den dekorazioa.

es decoración excisa
fr décor excisé
en excised decoration

132

dekorazio ildaskatu (4)

es decoración estriada
fr décor strié
en ribbed decoration

133

dekorazio inprimatu (4)

es decoración impresa
fr décor imprimé
en printed decoration

134

dekorazio leundu (4)

Piezak larruaren trinkotasuna duenean azal leuneko tresna batekin igurtziz distira ematean datzan dekorazio-mota.

es decoración bruñida
fr décoration brunie; décoration polie
en burnished decoration; polished decoration

135

dekorazio margotu (4)

es decoración pintada
fr décor peint
en painted decoration

136

dekorazio taillatu (4)

es decoración tallada
fr décor taillé
en carved decoration

engalba-dekorazio

Ik. engobe-dekorazio

137

engobe-dekorazio (4)

Sin. engalba-dekorazio (4)
es decoración con engobe
fr décor à l'engobe
en engobe decoration

138

erreserba-metodo (4)

Pieza baten gainazaleko alderdi batzuk substantzia batekin babesten dituen apaintze-teknika.

es método de reservas; reservas
fr peinture en réserve
en negative painting; resist dyeing

139

erruletatu (iz.) (4)

- es** ruleteado
fr roulotté; impression par roulement
en rouletting

140

esgrafiatu (4)

Engobe-geruza batean azpiko pastaren kolorea azalerarazi arte harraskatuz egindako dekorazioa.

- es** esgrafiado
fr sgraffito; sgraffite
en sgraffito

esmaltatze-kabina

Ik. beiratze-kabina

esmaltatze-pistola

Ik. beiratze-pistola

141

estaldura azpiko dekorazio (4)

Pieza beiradura gardenezko geruza batekin estali aurretik egiten den dekorazio-mota.

- es** decoración bajo cubierta; decoración bajo-barniz
fr décoration sous-glaçure; décoration sous-émail
en underglaze decoration

142

estaldura gaineko dekorazio (4)

- es** decoración sobre cubierta
fr décor sur couverte
en on-glaze decoration

143

hari idorraren bidezko**dekorazio** (4)

Olioak eta oxido beltzak osatutako nahastearen bidez marrazki bat egitean eta horren barne-espazioak beiraduraz betetzean datzan dekorazio-teknika.

- es** decoración con cuerda seca
fr décor à la corde sèche
en dry cord

144

hartxintzar bidezko**dekorazio** (4)

- es** decoración enchinada
fr décor de cailloux
en pebbled decoration

145

hatz-dekorazio (4)

- es** decoración con digitaciones
fr décor doigté
en finger-tip decoration

146

inkrustazio (4)

Sin. mishima (4)

Buztinak larruaren trinkotasuna duenean egiten den dekorazio-mota, oso lerro finekin osatutako diseinua eta zirrikituak kolarekin beteak izaten dituena. Korean sortu zen, eta gaur egun Japonian erabiltzen da batez ere.

- es** incrustación; mishima
fr incrustation; mishima
en inlay; mishima

147

isla metaliko (4)

Oxido metaliko bat erreduzituz beiraduraren gainean lortzen den geruza metaliko fina, beiradura guztiz estaltzen ez duena.

- es** reflejo metálico
fr reflet métallique; lustre
en lustre

148

jaspekara (4)

Dekorazio-motei dagokienez, jaspeak berezkoak dituen zainak eta zipriztin-itxurako formak imitatzen dituena.

es jaspeado

fr tacheté; jaspé; veiné

en speckled

149

kalkomania (4)

Paperezko euskarri berezietan inprimatutako diseinua, bizkotxoari edo pieza beiratuari aplikatu ondoren papera kentzean itsatsita geratzen dena.

es calcomanía

fr décalque; décalcomanie

en ceramic litho; decal

150

karbonazio (4)

Erredukzio-prozesua, erreketan labearen barne-inguruneko oxigenoa agortzen denean (atmosfera karbonatzaile bilakatzen denean) gertatzen dena. Zeramika belzteko egiten da.

es carbonación

fr carbonatation

en carbonation

151

ke bidezko dekorazio (4)

Apaintze-teknika, erreketeta-prozesuan kea sorrarazi eta, hala, zeramikaren azalean orban ilunak sortzean datzana.

es decoración al humo; ahumado

fr enfumage

en smoke-firing

152

krakeladura (4)

Arrail-multzoa, erreketaren ondoren, pieza hozten denean, beiradura pasta baino gehiago uzurtzearen ondorioz azalean agertzen dena. Elementu apaingarria izan daiteke.

es craquelado; cuarteado

fr craquelage; tressaillement; craquelure

en crackle; craquelure; crazing

153

lumaz margotze (4)

Tresna mehe eta malgu baten bidez (luma baten nerbioa, esate baterako) kolazko turrustatxoak eta puntuak egitean datzan apaintze-teknika.

es plumeadado

fr peindre à la plume

en feathering

154

lustre (4)

Itxura metalikoa duen dekorazio-mota, gatz metalikoz, erretxinaz eta bismuto nitratoz osatua. Pieza beiratu baten gainean aplikatzen da, eta, ondoren, pieza berriz erretzen da labean, tenperatura baxuagoan.

es lustre

fr lustre

en luster; lustre

mishima

Ik. inkrustazio

155

neriage (4)

Sin. nerikomi (4)

Apaintze-teknika: kolore desberdineko bi pasta edo gehiago nahasten dira, baina kolore bakarreko pasta lortzeraino nahasi gabe. Kolore-konbinazio horren emaitza izan daiteke marmolaren antzeko efektua edo, pasta ebakita, motibo apaingarri jakin bat.

es neriage; nerikomi

fr neriage; nerikomi

en neriage; nerikomi

nerikomi

Ik. neriage

156

orbantze (4)

es manchado

fr tacher

en flashing

157

orrazte (4)

Tresna horzdun batekin lerro paralelo itxurako ebakiak egitean datzan apaintze-teknika.

es peinado

fr peignage

en combing

158

pikardatu (*izond.*) (4)

Akaberei dagokienez, beiraduraren gainean hainbat koloretako orbantxo ugari dituen.

es moteado

fr moucheté

en mottled; dappled

159

presio bidez estanpatze (4)

Tanpoi, matrize, trokel edo antzeko beste tresna batekin presioa eginez buztina dekoratzea.

es estampado a presión

fr décorer par impression

en print

160

serigrafia (4)

Irudi bat estanpatzeko edo inprimatzeko teknika.

es serigrafía

fr sérigraphie; décor au stencil; impression à l'écran de soie

en silk-screen printing

161

txantiloiz pintatze (4)

es estarcido

fr poncif

en stencil; stencilling

162

urreztatu (4)

es dorar

fr dorer

en gild

I.4. Tresnak

163

almaiz (4)

Sin. motrailu (4)

es mortero**fr** mortier**en** mortar**apal**

Ik. labeko apal

164

arbastagailu (4)**es** desbastador; retorneador;
esturgadera**fr** tournassin**en** trimming tool

165

arrabol (4)**es** rodillo**fr** rouleau**en** rolling pin

166

arraspa (4)

Sin. errasketa (4)

es rasqueta**fr** petit racleur**en** striker

167

bahe (4)**es** tamiz; cedazo**fr** tamis**en** screen; sieve

168

belaki (4)

Sin. esponja (4)

es esponja**fr** éponge**en** sponge

169

birabarki (4)

Ontzi puskatuak edo pitzatuak alanbrezko grapen bidez konpontzeko erabiltzen den tresna.

es berbiquí**fr** vilebrequin**en** bit brace

170

bola-errota (4)

Sin. bolazko errota (4)

Material urragogorrezko ontzi zilindriko horizontala, bere ardatzaren inguruan biratzen duena eta barnean bolak edo errekarriak izaten dituena. Sartzen zaion materiala (arrokak eta mineralak, batik bat) xehatzeko erabiltzen da.

es molino de bolas**fr** broyeur à galets; moulin à boulets**en** ball mill; drum ball-mill**bolazko errota**

Ik. bola-errota

171

dekantazio-putzu (4)

Buztina garbitzeko erabiltzen den egitura.

es balsa de decantación**fr** bassin de décantation**en** slurry tank

172

dentsimetro (4)**es** densímetro**fr** aréomètre; densimètre**en** hydrometer; densimeter**errasketa**

Ik. arraspa

173

irregailu (4)**es** quemador**fr** brûleur**en** burner

174

espatula (4)**es** espátula**fr** racleur**en** squeegee**esponja**

Ik. belaki

175

estrusio-makina (4)

Buztina oratzen duen eta estrusio bidez forma ematen dion makina.

es extrusora; galletera**fr** extrudeuse; boudineuse**en** extruder

176

hortz (4)**es** cuchilla**fr** lame**en** blade

177

ilargi-erdi (4)

Piezak modelatzeko erabiltzen den profil-mota, elipse-erdi baten forma izan ohi duena.

es media luna**fr** estèque**en** potter's rib

178

karamuko (4)

Buztinezko ontziak torneatzerakoan ahoko ertzak hobeto fintzeko erabiltzen den oihal-puska.

es peineta; badana**fr** basane**en** sheepskin

179

katilu-erdi (4)

Platerak zein katiluak torneatzerakoan barrutik leuntzeko erabiltzen den zeramikazko tresna. Luzetara ebakitako katilu-erdi baten forma du, eta ez du beiradurarik.

es casco

180

kono pirometrikoko (4)

Sin. Seger kono (4)

Material zeramikozko tenperatura-adierazlea, bastoi- edo piramide-forma izaten duena. Tenperatura jakin batera iristean, deformatu egiten da.

es cono pirométrico; cono Seger**fr** cône pyrométrique; montre pyroscopique; montre fusible; cône de Seger**en** pyrometric cone; cone; Seger cone

181

konpas (4)**es** compás**fr** compas**en** calipers**krispi**

Ik. trebera

182

labe (4)

Piezak buztina zeramika bihurtu arte erretzeko erabiltzen den egitura, erretokiak eta sutegiak osatua. Erregaia erretokian erretzen da, eta piezak, sutegian; erretokia eta sutegia elkarrekin edo berezita egon daitezke.

es horno**fr** four**en** kiln

183

labeko apal (4)

Sin. apal (4)

es taca

184

mahai birakari (4)

Mugimendu birakaria duen mahai edo xafla zirkularra, piezak erosotasunez errepasatzeko edo dekoratzeko erabiltzen dena.

es torneta; mesa giratoria

fr table tournante

en turn table

185

matoi (4)

Buztin erreko pieza zilindrikoa, labean ontziak, apalategi batean bezala, solairuka jartzeko erabiltzen dena.

es bodoque

186

matxardak (4)

Sin. pintzak (4)

es pinzas

fr pinces

en tongs

187

molde (4)

Pieza edo objektu bati forma jakin bat emateko erabiltzen den tresna.

es molde

fr moule

en mould

motrailu

Ik. almaiz

188

mozteko alanbre (4)

Pieza modelatuak tornutik ateratzeko erabiltzen den alanbre sendo, fin eta malgua.

es alambre para cortar; alambre cortador

fr fil à couper

en cut-off wire

189

mufila (4)

Labe barneko material erregogorrezko barrunbea, labean sartzen diren substantziak uniformeki berotzeko erabiltzen dena eta zeramika-objektuak sugarren eta gas beroen eraginetik babesten dituen.

es mufila

fr moufle

en muffle; muffle kiln

190

oratzeko ohol (4)

es tabla de amasar

fr dalle de pétrissage

en wedging board

191

padilla (4)

Beruna eztainuarekin batera kiskaltzeko erabiltzen zen labe txikia. Bertan lortutako nahastea silize-harearekin nahasten zen, eta guztia eho egiten zen eztaizuzko beiradura opakua prestatzeko.

es padilla

192

parrila (4)

es parrilla

fr grille

en grate

pintzak

Ik. matxardak

193

pintzel (4)

- es** pincel; brocha
fr pinceau
en paint brush

194

pirometro (4)

Labe barruko temperatura neurtzeko tresna.

- es** pirómetro
fr pyromètre
en pyrometer

195

profil (4)

Tornuan pieza bat modelatzeko erabiltzen den tresna.

- es** perfil
fr profil
en profile

196

puntzoi-tresna (4)

- es** herramienta de aguja; aguja
 punzón
fr aiguille
en pin tool

Seger kono

Ik. kono pirometriko

197

termopare (4)

- es** termopar
fr thermocouple; couple
 thermoélectrique
en thermocouple

198

tiradera (4)

Buztina berdintzeko erabiltzen den zurezko edo metalezko xafla, erdian, behatza sartu ahal izateko, zulo bat izaten duena.

- es** tiradera; escaveta
fr estèque
en throwing rib; rib

199

tornu (4)

Gurpil edo disko birakaria, eskuz edo mekanikoki bultzatzen dena eta pasta edo buztina manipulatzeko erabiltzen dena.

- es** torno
fr tour de potier; tour
en potter's wheel; wheel

200

trebera (4)

Sin. krispi (4)

Labean piezak elkarri itsatsita ez geratzeko erabiltzen den tresna. Hiru besokoa edo triangelu-formakoa izaten da, eta tamaina desberdinetakoak daude, pieza bakoitzari ondoen egokitzen zaiona erabili ahal izateko.

- es** atifle; trébede
fr trépied
en trivet

201

tximinia (4)

- es** chimenea
fr cheminée
en stack

zeramika ijazteko makina

Ik. zeramikarentzako prentsa

202

zeramikarentzako prentsa (4)

Sin. zeramika ijazteko makina (4)

- es** laminadora; prensa para cerámica
fr galetteuse
en slab roller

203

zurezko paleta (4)

- es** paleta de madera
fr ébauchoir
en wooden modelling tool

2. ZERAMIKA-OBJEKTUAK

204

adobe (4)

Sin. pezo (4)

es adobe**fr** brique crue; adobe**en** adobe

205

adreilu (4)

Paretak egiteko erabiltzen den paralelepipedo-formako buztin erreko pieza.

es ladrillo**fr** brique**en** brick

206

aho (4)

Ontziek goiko aldean izaten duten irekidura, ontzia betetzeko eta, gehienetan, husteko balio duena.

es boca**fr** lèvre**en** rim

207

aire-burbuila (4)

Sin. aire-poltsa (4)

Buztina behar bezala ez oratzearen ondorioz piezak izan dezakeen airea, erreketan zeramika apur dezakeena.

es burbuja de aire; bolsa de aire**fr** bulle d'air; poche d'air**en** air bubble; air pocket**aire-poltsa**

Ik. aire-burbuila

208

akabera (4)**es** acabado**fr** finissage; finition**en** finishing; finish

209

akats (4)**es** defecto**fr** défaut**en** flaw

210

anfora (4)

Bi helduleku eta lepo luze eta estu bat dituen zeramikazko ontzi handia.

es ánfora**fr** amphore**en** amphora

211

arrail (4)

Sin. pitzadura (4)

Zeramika-piezak eta beiradurak izan dezaketen zartadura, akatsa dena.

es agrietamiento; fisura**fr** fendillement; gerçure**en** crazing

212

azal-harrotze (4)

Sin. ezkatatze (4)

Beiradura gorputz zeramikotik altxatzea, bereziki ertzetan eta muturretan.

es descascarillado**fr** écaillage**en** shivering

213

azpialde (4)

Sin. oinari (4)

es base; fondo**fr** fond**en** base

214

azuleju (4)

- es** azulejo
fr carreau
en tile

215

baldosa (4)

Zoladurarako erabiltzen den zeramikazko xafla.

- es** baldosa
fr carreau de sol; carreau pour pavement
en floor tile

216

bi errealdiko pieza (4)

- es** pieza de bicocción
fr pièce de bûcuisson
en twice fired ware

217

bizar (4)

Zeramika-objektu baten ertzetan edo azalean nabarmentzen den soberako materia.

- es** rebaba
fr bavure
en flash

218

bizkotxo (4)

Beiradurarik gabeko buztin erre. Erreketa 650 °C-tik gora eginez sortzen da; zenbat eta tenperatura baxuagoan erre, orduan eta porotsuagoa izango da pieza.

- es** bizcocho; biscuit
fr biscuit
en biscuit ware; bisque ware

219

bol (4)

- es** bol; cuenco
fr bol
en bowl

220

bucchero (4)

Etruskoek ekoizten zuten gorputz beltzeko zeramika distiratsua. Burdin oxido eduki handia duen buztin-mota bat erabiliz egiten zuten, erreketa erreduzitzailerean bidez.

- es** bucchero; búcaro
fr bucchero
en bucchero

buztin egosi

Ik. buztin erre

221

buztin erre (4)

Sin. buztin egosi (4)
 Buztina 650 °C-tik gorako tenperaturetan errez sortutako zeramika.

- es** barro cocido; arcilla cocida
fr argile cuite
en fired clay

ehundura

Ik. testura

222

errealdi bakarreko pieza (4)

Pasta eta beiradura prozesu bakarrean eta batera errez egindako pieza.

- es** pieza de monococción
fr pièce de monocuisson
en once fired ware

223

erretilu (4)

- es** bandeja
fr plateau
en tray

224

ertz (4)

Ontzi baten goiko muturra.

- es** borde
fr bord
en rim

225

eskuleku (4)

es	manija
fr	poignée
en	handle

eskultura zeramiko

Ik. zeramika-eskultura

226

estalki (4)

es	tapa; tapadera
fr	couvercle
en	lid

ezkatatze

Ik. azal-harrotze

227

ezpain (4)

Ahoaren bukaera, hainbat forma izan ditzakeena (zuzena, zapala, borobila eta alakatua, besteak beste).

es	labio
fr	lèvre
en	lip

228

giladun (4)

Sin. karinatu (4)

Oinarri biribil bat eta barnerantz makurtutako pareta batzuk elkartuz egindako ontziaren forma.

es	carenado
fr	caréné
en	carinate

229

gres (4)

Tenperatura altuko produktu zeramiko trinko, iragazgaitz eta gogorra.

es	gres
fr	grès
en	stoneware

230

helduleku (4)

es	asa
fr	anse
en	handle

231

histura (4)

Zeramikazko pieza batean beiraduraren zati batzuk galduta daudenean gertatzen den akatsa.

es	desconchado
fr	écaillage
en	peeling

232

hodi (4)

Teontzi, kafeontzi eta abarretan likidoen jarioa bideratzen eta kontrolatzen duen tutua. Gehienetan, tornuan egiten da.

es	caño
fr	bicagnon
en	spout

233

iragazgaitzeko (iz.) (4)

es	impermeabilizante
fr	produit imperméabilisant
en	waterproofeer

234

iragazki (4)

es	colador
fr	passoire
en	colander

izurtu

Ik. uhindu

235

kaiman-azal (4)

Portzelana-beiradurak izan dezakeen muturreko laztasuna, akatsa dena.

es	piel de caimán
fr	peau de caïman
en	alligator hide

karinatu

Ik. giladun

236**kolorebakar (4)**

Sin. monokromo (4)

es monocromo**fr** monochrome**en** monochrome**konkordura**

Ik. kopadura

237**kopadura (4)**

Sin. konkordura (4)

Buztinezko piezak izan dezakeen deformazioa; modelatze-, lehortze- edo erretze-prozesuetan sortutako tentsio diferentzialen ondorioz sor daiteke.

es combadura**fr** gauchissement**en** warpage**238****laranja-azal (4)**

Zimur txikiak edo uhinak dituen beiraduraren akatsa. Beiradura pistola bidez aplikatzen denean agertu ohi da.

es piel de naranja**fr** peau d'orange**en** orange peel**239****lepo (4)****es** cuello**fr** col**en** neck**240****loreontzi (4)****es** florero**fr** vase**en** vase**241****loza (4)**

Temperatura ertaineko pasta zuri karedu eta porotsua.

es loza**fr** faïence**en** faience; earthenware**242****mailatu (4)**

Sin. maspildura (4)

es abolladura**fr** bosse; bosselure**en** bump; dent**243****marradura (4)****es** rayado**fr** veiné; marbré**en** streaked**maspildura**

Ik. mailatu

moko

Ik. mutur

monokromo

Ik. kolorebakar

244**mosaiko (4)**

Zeramika-pieza txikiak osatutako dekorazio-lana. Piezak diseinu edo marrazki bat osatzeko moduan kokatzen dira gainazal baten gainean.

es mosaico**fr** mosaïque**en** mosaic**245****mutur (4)**

Sin. moko (4)

Likidoak isurtzeko balio duen ontzi baten ertzeko alderdia, moko-itxura izan ohi duena.

es pico; pitorro; vertedera**fr** bec**en** spout

objektu zeramiko

Ik. zeramika-objektu

246**oin** (4)

Pieza askok oinarrian izaten duten egitura, piezaren gorputza azpiko gainazaletik altxatzen duena.

es pie
fr pied
en foot

oinarri

Ik. azpialde

247**oinazpiko** (4)

es peana
fr socle
en pedestal; stand

248**ontzi** (4)

es vasija
fr récipient; vase
en vessel

pezo

Ik. adobe

pieza zeramiko

Ik. zeramika-pieza

pitzadura

Ik. arrail

249**polikromo** (izond.) (4)

Bi koloreekin edo gehiagorekin margotua.

es policromo
fr polychrome
en polychromatic

250**portzelana** (4)

Zeramika zuri eta zeharrargia, funtsean kaolinak, silizeak eta urgarri pixka batek osatutako pasta tenperatura altuan erreta lortzen dena.

es porcelana
fr porcelaine
en porcelain

251**profil** (4)

Arkeologian, zeramikazko pieza baten ebakiduraren marrazkia, pieza horren forma adierazteko egiten dena.

es perfil
fr profil
en profile

252**sabel** (4)

Pieza baten gorputzaren zati handi eta nabarmenena.

es panza; vientre; galbo
fr panse
en body; belly

253**sorbalda** (4)

Tina baten gorputzaren goiko aldea, lepoaren edo ertzaren azpitik egon ohi dena. Pieza batean gehien ikusten den alderdia izaten da, eta bertan egoten da dekorazioaren zatirik handiena.

es hombro
fr épaule
en shoulder

254**teila** (4)

es teja
fr tuile
en roof tile

255

teontzi (4)

- es** tetera
fr théière
en teapot

256

terra sigillata (4)

Dekantazio bidez buztinaren partikula finenak bereiziz sortutako engobea. Zeramika-piezen azala apaintzeko erabiltzen da, eta argizari-itxurako akabera izaten du. Oso ezagunak dira erromatar zeramikan agertzen diren sigillatak: azal gorrixkak eta pixka bat distiratsuak.

- es** terra sigillata
fr terra sigillata
en terra sigillata

257

terrakota (4)

Beiradurarik ez duen zeramika porotsuzko pieza, buztin gorritzkoa izan ohi dena. Hedaturaz, buztin gorri errearen koloreari ere horrela esaten zaio.

- es** terracota
fr terra cotta
en terra cotta

258

testura (4)

Sin. ehundura (4)
 Pieza baten azala ikustean (ikusmenezko testura) edo ukitzean (ukimenezko testura) hautematen den egitura.

- es** textura
fr texture
en texture

259

uhindu (izond.) (4)

Sin. izurtu (izond.) (4)

1. Azal beiraztatu batek zati handi batean uhin uniformeak dituenean izaten duen itxura, akatsa dena.
2. Buztina torneatzean piezaren azalean sortutako zimurren ondorioz azalak har dezakeen itxura.

- es** ondulado
fr ondulé
en rippled

260

zeramika-eskultura (4)

Sin. eskultura zeramiko (4)

Eskulturagintzaren esparruko praktika, zeramikaren teknikak erabiliz egiten dena.

- es** escultura cerámica
fr sculpture céramique
en ceramic sculpture

261

zeramika-objektu (4)

Sin. objektu zeramiko (4)

Buztina beroaren bidez eraldatuz egindako objektua, bereziki erabilera konkretu baterako egiten dena.

- es** objeto cerámico
fr objet céramique
en ceramic object

262

zeramika-pieza (4)

Sin. pieza zeramiko (4)

Buztina beroaren bidez eraldatuz egindako pieza edo alea.

- es** pieza cerámica
fr pièce de poterie
en ceramic piece

263

zilindro (4)

- es** cilindro
fr cylindre
en cylinder

2.1. Euskal zeramikagintzako ontziak

264

abizari (4)

Sin. gezurrezko arrautza (4)
 Arrautza-itxurako zeramika-pieza,
 oiloei arrautza errunarazteko erabiltzen
 dena.

es huevo de reclamo; huevo de
 engaño

fr nichet

en nest egg

265

argimutil (4)

Sin. zutargi (4)

es candelero

fr chandelier

en candlestick

266

azpil (4)

Sin. erretilu (4)

es fuente

fr plat

en platter; serving dish

267

azunbre (4)

Pitxerren edukiera adierazteko
 erabiltzen den neurria. Azunbre bat bi
 litro dira.

es azunbre

barrinoi

Ik. terreina

268

bataiarri (4)

Sin. ponte (4)

es pila bautismal

fr fonts baptismaux

en baptismal font

269

bero-ontzi (4)

Zeramika beiratzuz egindako botila, aho
 eta lepo txikikoa, bertan ur beroa sartuz
 ohea epeltzeko erabiltzen zena.

es botella calorífera; calorífero

270

botoi-poto (4)

Heldulekua botoi-itxurakoa duen
 potoa.

es tarro de botones

271

edontzi (4)

Oiloei, usoei eta abarri ura jartzeko
 ontzia.

es bebedero

fr abreuvoir

en drinker

272

eltze (4)

Sin. lapiko (4)

Ontzi biribil sakon samarra, globo-
 itxurako gorputzekoa, erabat aurrez
 aurre jarrita bi helduleku dituena.

es olla

fr pot; marmite

en pot; stew-pot

273

eltze-motako su-ontzi (4)

Sin. lapiko-motako su-ontzi (4)

Barnean jarritako txingarren beroa
 irteten uzteko azal guztian zuloak
 dituen ontzia. Garai batean hankak
 berotzeko erabiltzen zen.

es brasero de olla

fr brasero

en brazier

274

eltzeitsu (4)

Sin. itsulapiko (4)

es hucha

fr tirelire

en moneybox

275

erabilera erlijiosoko ontzi (4)

Erljio-erritualetarako erabili izan den zeramika-pieza, edo erlijiosok erabili izan dutena. Erabilera erlijiosoko ontziak dira, adibidez, argiontzia, kofradiako pitxerra, aguamanila, koilara-ontzia eta moja-platera.

es recipiente de uso religioso

276

eroanbide (4)

Sin. hodi (4)

es tubo de conducción

fr tube d'amenée

en penstock pipe

erretilu

Ik. azpil

277

espeziategi (4)

es especiero

fr boîte à épices; épicier

en spice rack

278

fraide-katilu (4)

Katilua baino handiagoa den ontzi biribila.

es tazón de fraile

279

gatzontzi (4)

es salero

fr salière

en saltcellar

280

gaztainak erretzeko ontzi (4)

es castañera

fr poêle à châtaignes; poêle à marrons

en chestnut stove; chestnut roaster

gezurrezko arrautza

Ik. abizari

281

gopor (4)

Katilua baino ontzi zapal eta txikiagoa, kirtenik gabekoa eta zopak hartzeko erabiltzen dena.

es escudilla

fr écuelle

en bowl

282

gozoki-ontzi (4)

es bote para dulces; dulcero

283

gurbil (4)

es cántara

fr broc

284

gurbil txiki (4)

Oin eta lepo estuko 6 litro inguruko ontzia, ardoa edo olioia gordetzeko erabiltzen zena.

es cantarilla

285

gurinontzi (4)

es mantequero; orza

hodi

Ik. eroanbide

itsulapiko

Ik. eltzeitsu

286

jardinera (4)

es jardinera

fr jardinière

en planter

287

katilu (4)

Goporra baino handiagoa eta fraide-katilua baino txikiagoa den ontzi biribila.

es	tazón
fr	gobelet
en	beaker

288

kazola (4)

Buztin erreko ontzi zabal eta borobila, sutan jartzeko eta janaria prestatzeko erabiltzen dena.

es	cazuela
fr	casserole; terrine
en	casserole

289

kikara (4)

es	taza
fr	tasse
en	cup

290

konketa (4)

Diametro handiko eta sakonera txikiko zeramikazko ontzia, garai batean –pitxerrarekin batera– eskuak eta aurpegia gelan bertan garbitzeko erabiltzen zena.

es	jofaina
----	---------

291

kontserbatarako ontzi (4)

Garai batean janaria kontserbatzeko erabiltzen zen buztin erreko ontzia.

es	recipiente para conserva
----	--------------------------

lapiko

Ik. eltze

lapiko-motako su-ontzi

Ik. eltze-motako su-ontzi

292

listu-ontzi (4)

es	escupidera
fr	crachoir
en	spittoon

293

loreontzi (4)

es	maceta; tiesto
fr	pot à plantes
en	flower pot

294

lusuil (4)

es	cántaro
fr	cruche
en	pitcher

295

neurri (4)

Sin. neurtzeko ontzi (4)
Garai batean likidoen edo aleen bolumena neurtzeko erabiltzen ziren buztin erreko ontzietako bakoitza.

es	medida; recipiente para medir
fr	mesure
en	measure

neurtzeko ontzi

Ik. neurri

296

oliontzi (4)

es	alcuza; aceitera
fr	burette à huile
en	oilier; oil feeder

297

oliotarako upel (4)

es	barril para aceite
----	--------------------

298

pegar (4)

Ontzi handia, sabel zabala, aho bat eta, erabat aurrez aurre, helduleku goratu bat eta hodi bat dituena. Euskal

Herriko zeramika-pieza bereizgarrietako bat da.

es pegarra; cántaro pirenaico

fr cruche pyrénéenne

en Pyrenean pitcher

299

pipa (4)

es pipa

fr pipe

en pipe; smoking pipe

300

pitxer (4)

Likidoak edukitzeko erabiltzen den zeramika-pieza esmaltatua. Pitxerrek helduleku bakarra izan ohi dute.

es jarra; jarro

fr pichet

en jar

301

pixontzi (4)

es orinal

fr vase de nuit

en bed pan; chamber pot

302

plater (4)

es plato

fr assiette

en plate

303

plater txiki (4)

es platillo

fr soucoupe

en saucer

ponte

Ik. bataiarri

potiz

Ik. txongil

304

poto (4)

es tarro

fr bocal; pot

en jar; pot

305

tartera (4)

Haragia erretzeko erabiltzen den ontzi biribil edo luzanga, altuera txikia eta heldulekutxo batzuk dituena. Beiradura izan dezake edo ez.

es tartera

fr tourtière

en baking pan

306

terreina (4)

Sin. barrinoi (4)

Txerri-hiltzeetarako ontzia, pareta lodikoa eta kono-enbor formakoa, aho oso zabala eta azpialde laua duena.

Ontzi horiek bi, hiru edo lau helduleku izan ditzakete, tamainaren arabera, eta barneko aldea esmaltatua izaten dute.

Hankak, arropa edo baxera garbitzeko ere erabiltzen ziren garai batean.

es barreñón; lebrillo; terrizo;

mondonguera

307

tina (4)

Sin. treska (4)

Ura, ardoa, olio eta antzeko likidoak kontserbatzeko ontzi handia, azal leunekoa eta beiradurarik gabea.

Ildaska, kordoi edo hatz-marka bidezko dekorazioa izan ohi du.

es tinaja

308

tintontzi (4)

es tintero

fr encrier

en inkwell

treska

Ik. tina

309

txokolate-ontzi (4)

es chocolatera

310

txongil (4)

Sin. potiz (4)

es botijo

fr cruche

en jug

311

zopaontzi (4)

es sopera

fr soupière

en soup tureen

zutargi

Ik. argimutil

EUSKARAZKO AURKIBIDEA

A

abizari, 264
 adobe, 204
 adreilu, 205
 aerografia, 121
 aho, 206
 aire-burbuila, 207
 aire-poltsa, 207
 akabera, 208
 akats, 209
 alkalino, 7
 almaiz, 163
 alumina, 8
 anfora, 210
 apal, 183
 aplikazio, 122
 arabesko, 123
 arbastagailu, 164
 arbastatu, 73
 argimutil, 265
 argizarizko erreserba, 9
 arrabol, 165
 arrail, 211
 arraspa, 166
 atmosfera erreduzitzaile, 74
 atmosfera neutro, 75
 atmosfera oxidatzaile, 76
 azal-harrotze, 212
 azido, 10
 azpialde, 213
 azpil, 266
 aztarna, 11
 azuleju, 214
 azunbre, 267

B

bahe, 167
 bainu, 124

baldosa, 215
 barbotina, 19
 barbotina bidezko dekorazio, 125
 barrinoi, 306
 bataiarri, 268
 behe-erliebe, 126
 beira, 12
 beira-estaldura, 77
 beiradura, 13
 beiradura gordin, 14
 beiradura opakuaren gaineko
     dekorazio, 127
 beiratze, 78
 beiratze-kabina, 128
 beiratze-pistola, 129
 beiratze-tarte, 79
 belaki, 168
 bentonita, 15
 berdindu, 80
 berniz, 16
 bero-ontzi, 269
 bi errealdiko pieza, 216
 birabarki, 169
 bizar, 217
 bizkotxo, 218
 bol, 219
 bola-errota, 170
 bolazko errota, 170
 borax, 17
 botoi-poto, 270
 bucchero, 220
 buztin, 18
 buztin egosi, 221
 buztin erre, 221
 buztin-hobi, 81
 buztin-lohi, 19
 buztina heltze, 82
 buztinaren egoera, 20
 buztintza, 1
 buztinki, 21
 buztinlari, 2
 buztinola, 3
 buztinzuri, 47

D

deformazio, 83
 dekantazio, 84
 dekantazio-putzu, 171
 dekorazio ebakidun, 130
 dekorazio eszisiadun, 131
 dekorazio ildaskatu, 132
 dekorazio inprimatu, 133
 dekorazio leundu, 134
 dekorazio margotu, 135
 dekorazio taillatu, 136
 dentsimetro, 172
 desmalutzaile, 22
 desmoldetzaile, 23
 dilatazio termikoaren koefiziente, 24
 dolomita, 25

E

edontzi, 271
 ehundura, 258
 eltze, 272
 eltze-motako su-ontzi, 273
 eltzegile, 2
 eltzegintza, 1
 eltzegintza-lantegi, 3
 eltzeitsu, 274
 eltzetegi, 3
 engalba, 26
 engalba-dekorazio, 137
 engobe, 26
 engobe-dekorazio, 137
 erabilera erlijiosoko ontzi, 275
 eroanbide, 276
 errasketa, 166
 errauts, 27
 erre ondoko, 85
 erre osteko, 85
 errealdi bakarreko pieza, 222

erregailu, 173
 erregogor, 28
 erreketeta, 86
 erreketeta-kurba, 87
 erreketeta-mota, 88
 erreketeta-tenperatura, 89
 erreondo, 90
 erreoste, 90
 erreserba-metodo, 138
 erresistentzia, 29
 erretilu, 223, 266
 errezeta, 30
 erruletatu, 139
 errutilo, 31
 ertz, 224
 esgrafiatu, 140
 eskaiola, 32
 eskuleku, 225
 eskultura zeramiko, 260
 esmaltatze-kabina, 128
 esmaltatze-pistola, 129
 esmalte, 13
 esmalte gordin, 14
 espatula, 174
 espeziategi, 277
 esponja, 168
 estaldura, 91
 estaldura azpiko dekorazio, 141
 estaldura gaineko dekorazio, 142
 estalki, 226
 estrusio-makina, 175
 ezkatatze, 212
 ezpain, 227
 ezpurutasun, 33

F

feldespatu, 34
 fluor-espatu, 35
 fluorita, 35
 formula, 92

fraide-katilu, 278
fritakin, 36
fusio-puntu, 93

G

galena, 37
gatz, 38
gatzontzi, 279
gaztainak erretzeko ontzi, 280
gehigarri, 39
gezurrezko arrautza, 264
giladun, 228
goma arabigo, 40
gopor, 281
gozoki-ontzi, 282
gres, 229
gresifikazio, 78
gurbil, 283
gurbil txiki, 284
gurinontzi, 285

H

hari idorraren bidezko dekorazio, 143
hartxintzar bidezko dekorazio, 144
hatz-dekorazio, 145
helduleku, 230
heltze, 94
hirugarren errealdiko kolore, 41
histura, 231
hodi, 232, 276
hortz, 176

I

ilargi-erdi, 177
inkrustazio, 146
iragazaizteko, 233
iragazki, 234
irazkitze, 95
isla metaliko, 147
itsulapiko, 274
izurtu, 259

J

jalkitze, 96
jardinera, 286
jaspekara, 148

K

kaiman-azal, 235
kalkomania, 149
kaltzinatu, 101
kaolin, 42
karamuko, 178
karbonato, 43
karbonazio, 150
karbono monoxido, 97
kare-pikor, 98
kargatze, 99
kargatzeko ataka, 100
karinatu, 228
karrakatu, 105
katilu, 287
katilu-erdi, 179
kazola, 288
ke bidezko dekorazio, 151

kikara, 289
 kiskali, 101
 koipegabetzaile, 44
 kolemanita, 45
 koloragarri, 46
 kolorebakar, 236
 konketa, 290
 konkordura, 237
 kono pirometrik, 180
 konpas, 181
 konponketa-teknika, 102
 kontrakzio, 118
 kontserbatarako ontzi, 291
 kopadura, 237
 krakeladura, 152
 kreta, 47
 krispi, 200
 kristal, 48
 kuartzo, 49

L

labe, 182
 labeko apal, 183
 lapiko, 272
 lapiko-motako su-ontzi, 273
 laranja-azal, 238
 larru-trinkotasun, 103
 lehengai, 50
 lepo, 239
 leundu, 104
 limatu, 105
 listu-ontzi, 292
 litargirio, 51
 litio, 52
 loreontzi, 240, 293
 loza, 241
 lumaz margotze, 153
 lustre, 154
 lusuil, 294

M

mahai birakari, 184
 mailatu, 242
 malutatzaile, 53
 marradura, 243
 maspildura, 242
 material zeramiko, 54
 matoi, 185
 matxardak, 186
 mika, 55
 minio, 56
 mishima, 146
 modelatze, 106
 mokil, 107
 moko, 245
 molde, 187
 moldekatze, 108
 monokromo, 236
 mosaiko, 244
 motrailu, 163
 mozteko alanbre, 188
 mufila, 189
 mullita, 57
 mutur, 245

N

neriage, 155
 nerikomi, 155
 neurri, 295
 neurtzeko ontzi, 295

O

objektu zeramiko, 261

oin, 246
oinarri, 213
oinazpiko, 247
oliontzi, 296
oliotarako upel, 297
ontzi, 248
opakutzaille, 58
oratu, 109
oratzeko ohol, 190
orbantze, 156
orrazte, 157
osagai, 59
oxido koloragarri, 60

P

padilla, 191
parrila, 192
pasta, 61
pasta egiptoar, 62
pegar, 298
pezo, 204
pieza berde, 110
pieza gordin, 110
pieza modelatu, 111
pieza zeramikoko, 262
pigmentu, 63
pikardatu, 158
pintzak, 186
pintzel, 193
pipa, 299
pirometro, 194
pisu espezifikoko, 64
pitxer, 300
pitzadura, 211
pixontzi, 301
plastikotasun, 112
plater, 302
plater txiki, 303
polikromo, 249
ponte, 268

poro, 65
porositate, 113
portzelana, 250
potasa, 66
potiz, 310
poto, 304
presio bidez estanpatze, 159
profil, 195, 251
puntzoi-tresna, 196

R

raku, 114

S

sabel, 252
Seger kono, 180
Seger-en formula, 115
serigrafia, 160
silize, 67
soda, 68
sorbalda, 253

T

tartera, 305
teila, 254
teontzi, 255
termopare, 197
terra sigillata, 256
terraila, 116
terrakota, 257
terreina, 306

testura, 258
 tina, 307
 tintontzi, 308
 tiradera, 198
 torneaketa, 117
 tornu, 199
 trebera, 200
 treska, 307
 txamota, 69
 txantiloiz pintatze, 161
 tximinia, 201
 txokolate-ontzi, 309
 txongil, 310

U

uhindu, 259
 urgarri, 70
 urragarri, 71
 urratzaile, 71
 urreztatu, 162
 uzkurtze, 118

X

xurgapen, 119

Z

zentratze, 120
 zeramika, 4, 5
 zeramika ijetzteko makina, 202
 zeramika-eskultura, 260
 zeramika-objektu, 261
 zeramika-pieza, 262
 zeramika-zuntz, 72
 zeramikagile, 6
 zeramikagintza, 5
 zeramikarentzako prentsa, 202
 zeramikari, 6
 zilindro, 263
 zopaontzi, 311
 zuntz zeramiko, 72
 zurezko paleta, 203
 zutargi, 265

GAZTELANIAZKO AURKIBIDEA

A

abolladura, 242
 abrasivo, 71
 absorción, 119
 acabado, 208
 aceitera, 296
 ácido, 10
 aditivo, 39
 adobe, 204
 aerografía, 121
 agrietamiento, 211
 aguja punzón, 196
 ahumado, 151
 alambre cortador, 188
 alambre para cortar, 188
 alcalino, 7
 alcuza, 296
 alfar, 3
 alfarería, 1
 alfarero, 2
 alisar, 80
 alumina, 8
 amasar, 109
 ánfora, 210
 aplicación, 122
 arabesco, 123
 arcilla, 18
 arcilla cocida, 221
 arcilla de China, 42
 asa, 230
 atifle, 200
 atmósfera neutra, 75
 atmósfera oxidante, 76
 atmósfera reductora, 74
 azulejo, 214
 azumbre, 267

B

badana, 178
 bajorrelieve, 126
 baldosa, 215
 balsa de decantación, 171
 bandeja, 223
 baño, 124
 barbotina, 19
 barniz, 16
 barreñón, 306
 barril para aceite, 297
 barro cocido, 221
 base, 213
 bebedero, 271
 bentonita, 15
 berbiquí, 169
 biscuit, 218
 bizcocho, 218
 boca, 206
 boca de carga, 100
 bodoque, 185
 bol, 219
 bolsa de aire, 207
 bórax, 17
 borde, 224
 bote para dulces, 282
 botella calorífera, 269
 botijo, 310
 brasero de olla, 273
 brocha, 193
 búcaro, 220
 buccero, 220
 burbuja de aire, 207

C

cabina de esmaltado, 128
 calcinar, 101
 calcomanía, 149

caliche, 98
 calorífero, 269
 candelero, 265
 caño, 232
 cántara, 283
 cantarilla, 284
 cántaro, 294
 cántaro pirenaico, 298
 caolín, 42
 carbonación, 150
 carbonato, 43
 carenado, 228
 casco, 179
 castañera, 280
 cazuela, 288
 cedazo, 167
 ceniza, 27
 centrado, 120
 cera de repeler, 9
 cerámica, 4, 5
 ceramista, 6
 chamota, 69
 chimenea, 201
 china clay, 42
 chocolatera, 309
 cilindro, 263
 cocción, 86
 coeficiente de dilatación térmica, 24
 colador, 234
 colemanita, 45
 color de tercer fuego, 41
 colorante, 46
 combadura, 237
 compás, 181
 componente, 59
 cono pirométrico, 180
 cono Seger, 180
 consistencia de cuero, 103
 contracción, 118
 craquelado, 152
 creta, 47
 cristal, 48
 cuarteado, 152
 cuarzo, 49
 cubierta, 91

cubierta vítrea, 77
 cuchilla, 176
 cuello, 239
 cuenco, 219
 curva de cocción, 87

D

decantación, 84
 decoración al humo, 151
 decoración bajo cubierta, 141
 decoración bajo-barniz, 141
 decoración bruñida, 134
 decoración con barbotina, 125
 decoración con cuerda seca, 143
 decoración con digitaciones, 145
 decoración con engobe, 137
 decoración enchinada, 144
 decoración estriada, 132
 decoración excisa, 131
 decoración impresa, 133
 decoración incisa, 130
 decoración pintada, 135
 decoración sobre cubierta, 142
 decoración sobre vidriado opaco, 127
 decoración tallada, 136
 defecto, 209
 defloculante, 22
 deformación, 83
 densímetro, 172
 desbastador, 164
 desbastar, 73
 descascarillado, 212
 desconchado, 231
 desengrasante, 44
 defloculante, 22
 desgrasante, 44
 desmoldeante, 23
 dolomita, 25
 dorar, 162
 úlceros, 282

dureza de cuero, 103
dureza de la piel, 103

E

engobe, 26
escaveta, 198
escayola, 32
escudilla, 281
escultura cerámica, 260
escupidera, 292
esgrafiado, 140
espato de flúor, 35
espato flúor, 35
espátula, 174
especiero, 277
esponja, 168
estado de la arcilla, 20
estampado a presión, 159
estarcido, 161
estiba, 99
esturgadera, 164
esturgar, 73
extrusora, 175

F

feldespatos, 34
fibra cerámica, 72
fisura, 211
floculante, 53
florero, 240
fluorina, 35
fluorita, 35
fondo, 213
fórmula, 92
fórmula de Seger, 115
frita, 36

fuelle, 266
fundente, 70

G

galbo, 252
galena, 37
galletera, 175
goma arábica, 40
gres, 229
gresificación, 78

H

herramienta de aguja, 196
hombro, 253
horno, 182
hucha, 274
huevo de engaño, 264
huevo de reclamo, 264

I

impermeabilizante, 233
impureza, 33
incrustación, 146
intervalo de vitrificación, 79

J

jardinera, 286
jarra, 300

jarro, 300
 jaspeado, 148
 jofaina, 290

L

labio, 227
 ladrillo, 205
 laminadora, 202
 lebrillo, 306
 limar, 105
 limo, 19
 limoja, 19
 litargiro, 51
 litio, 52
 loza, 241
 lustre, 154

M

maceta, 293
 maduración, 94
 maduración de la arcilla, 82
 manchado, 156
 manija, 225
 mantequero, 285
 materia prima, 50
 material cerámico, 54
 media luna, 177
 medida, 295
 merma, 118
 mesa giratoria, 184
 método de reservas, 138
 mica, 55
 minio, 56
 mishima, 146
 modelado, 106
 molde, 187

moldeado, 108
 molde, 108
 molino de bolas, 170
 mondonguera, 306
 monocromo, 236
 monóxido de carbono, 97
 mortero, 163
 mosaico, 244
 moteado, 158
 mufia, 189
 mullita, 57

N

neriage, 155
 nerikomi, 155

O

objeto cerámico, 261
 objeto de arcilla, 21
 obra en verde, 110
 olla, 272
 ollería, 3
 ondulado, 259
 opacificante, 58
 orinal, 301
 orza, 285
 óxido colorante, 60

P

padilla, 191
 paleta de madera, 203

panza, 252
 parrilla, 192
 pasta, 61
 pasta egipcia, 62
 peana, 247
 pegarra, 298
 peinado, 157
 peineta, 178
 pella, 107
 perfil, 195, 251
 peso específico, 64
 pico, 245
 pie, 246
 piel de caimán, 235
 piel de naranja, 238
 pieza cerámica, 262
 pieza cruda, 110
 pieza de bicocción, 216
 pieza de monococción, 222
 pieza modelada, 111
 pieza verde, 110
 pigmento, 63
 pila bautismal, 268
 pincel, 193
 pinzas, 186
 pipa, 299
 pirómetro, 194
 pistola de esmaltado, 129
 pistola de esmalte, 129
 pitorro, 245
 plasticidad, 112
 platillo, 303
 plato, 302
 plumado, 153
 polícromo, 249
 porcelana, 250
 poro, 65
 porosidad, 113
 postcocción, 85, 90
 potasa, 66
 prensa para cerámica, 202
 pulir, 104
 punto de fusión, 93

Q

quemador, 173

R

rakú, 114
 rasqueta, 166
 rayado, 243
 rebaba, 217
 receta, 30
 recipiente de uso religioso, 275
 recipiente para conserva, 291
 recipiente para medir, 295
 reflejo metálico, 147
 refractario, 28
 reserva de cera, 9
 reservas, 138
 resistencia, 29
 retorneador, 164
 retornear, 73
 rodillo, 165
 ruleteado, 139
 rutilo, 31

S

sal, 38
 salero, 279
 sedimentación, 96
 serigrafía, 160
 sílice, 67
 sopera, 311
 sosa, 68

T

tabla de amasar, 190
 taza, 183
 tamiz, 167
 tapa, 226
 tapadera, 226
 tarro, 304
 tarro de botones, 270
 tartera, 305
 taza, 289
 tazón, 287
 tazón de fraile, 278
 técnica de reparación, 102
 teja, 254
 temperatura de cocción, 89
 termopar, 197
 terra sigillata, 256
 terracota, 257
 terraja, 116
 terrero, 81
 terrizo, 306
 tetera, 255
 textura, 258
 tiesto, 293
 tinaja, 307
 tintero, 308
 tipo de cocción, 88
 tiradera, 198
 torneado, 117
 torneta, 184
 torno, 199

traza, 11
 trébede, 200
 tubo de conducción, 276

U

urdido, 95

V

vasija, 248
 vertedera, 245
 vidriado, 13
 vidriado crudo, 14
 vidrio, 12
 vientre, 252
 vitrificación, 78

Y

yacimiento de arcilla, 81

FRANTSESEZKO AURKIBIDEA

A

abrasif, 71
 abreuvoir, 271
 absorption, 119
 acide, 10
 additif, 39
 adobe, 204
 aiguille, 196
 alcalin, 7
 alumine, 8
 amphore, 210
 anse, 230
 application, 122
 arabesque, 123
 aréomètre, 172
 argile, 18
 argile cuite, 221
 artiste-potier, 6
 assiette, 302
 atelier de potier, 3
 atmosphère neutre, 75
 atmosphère oxydante, 76
 atmosphère réductrice, 74

B

bain, 124
 balle, 107
 barbotine, 19
 basane, 178
 bas-relief, 126
 bassin de décantation, 171
 bavure, 217
 bec, 245
 bentonite, 15
 bicagnon, 232
 biscuit, 218
 bocal, 304
 boîte à épices, 277
 bol, 219
 borax, 17

bord, 224
 bosse, 242
 bosselure, 242
 bouche d'enfournement, 100
 boudineuse, 175
 brasero, 273
 brique, 205
 brique crue, 204
 broc, 283
 broyeur à galets, 170
 brûleur, 173
 bucchero, 220
 bulle d'air, 207
 burette à huile, 296

C

cabine d'émaillage, 128
 calciner, 101
 calibre, 116
 carbonatation, 150
 carbonate, 43
 caréné, 228
 carreau, 214
 carreau de sol, 215
 carreau pour pavement, 215
 casserole, 288
 cendre, 27
 centrage, 120
 céramique, 4, 5
 chamotte, 69
 chandelier, 265
 cheminée, 201
 coefficient de dilatation thermique, 24
 col, 239
 colémanite, 45
 colorant, 46
 compas, 181
 composant, 59
 cône de Seger, 180
 cône pyrométrique, 180
 consistance du cuir, 103
 contraction, 118

couleur troisième feu, 41
 couple thermoélectrique, 197
 courbe de cuisson, 87
 couvercle, 226
 couverte, 91
 couverte vitreuse, 77
 crachoir, 292
 craie, 47
 craquelage, 152
 craquelure, 152
 cristal, 48
 cruche, 294, 310
 cruche pyrénéenne, 298
 cuisson, 86
 cylindre, 263

D

dalle de pétrissage, 190
 décalcomanie, 149
 décalque, 149
 décor à la barbotine, 125
 décor à la corde sèche, 143
 décor à l'engobe, 137
 décor au stencil, 160
 décor de cailloux, 144
 décor doigté, 145
 décor excisé, 131
 décor imprimé, 133
 décor incisé, 130
 décor peint, 135
 décor peint sur glaçure opaque, 127
 décor strié, 132
 décor sur couverte, 142
 décor taillé, 136
 décoration brunie, 134
 décoration polie, 134
 décoration sous-émail, 141
 décoration sous-glaçure, 141
 décorer au vaporisateur, 121
 décorer par impression, 159
 défaut, 209
 défloculant, 22

déformation, 83
 dégraissant, 44
 démoulant, 23
 densimètre, 172
 dolomie, 25
 dolomite, 25
 dorer, 162
 dureté du cuir, 103

E

ébauchoir, 203
 écaillage, 212, 231
 écuelle, 281
 élutriation, 84
 émail, 13
 encrier, 308
 enfumage, 151
 engobe, 26
 épaupe, 253
 épiciier, 277
 éponge, 168
 estèque, 177, 198
 estive, 99
 état de l'argile, 20
 extrudeuse, 175

F

façonnage, 108
 faïence, 241
 feldspath, 34
 fendillement, 211
 fibre céramique, 72
 fil à couper, 188
 finissage, 208
 finition, 208
 flocculant, 53
 fluorine, 35
 fluorite, 35

flux, 70
 fond, 213
 fondant, 70
 fonts baptismaux, 268
 formule, 92
 formule de Seger, 115
 four, 182
 fritte, 36

G

galène, 37
 galetteuse, 202
 gauchissement, 237
 gerçure, 211
 gisement d'argile, 81
 glaçure, 13
 glaçure crue, 14
 gobelet, 287
 gomme arabique, 40
 grain de chaux, 98
 grès, 229
 grésage, 78
 grille, 192

I

impression à l'écran de soie, 160
 impression par roulement, 139
 impureté, 33
 incrustation, 146

J

jardinière, 286
 jaspé, 148

K

kaolin, 42

L

lame, 176
 lèvre, 206, 227
 limer, 105
 lisser, 80
 litharge, 51
 lithium, 52
 lustre, 147, 154

M

marbré, 243
 marmite, 272
 matériel céramique, 54
 matière première, 50
 maturation, 94
 maturation de l'argile, 82
 mesure, 295
 mica, 55
 minium, 56
 mishima, 146
 modelage, 106
 monochrome, 236
 monoxyde de carbone, 97
 montre fusible, 180
 montre pyroscopique, 180
 mortier, 163
 mosaïque, 244
 moucheté, 158
 moufle, 189
 moule, 187
 moulin à boulets, 170
 mullite, 57

N

neriage, 155
 nerikomi, 155
 nichet, 264

O

objet céramique, 261
 objet d'argile, 21
 ondulé, 259
 opacifiant, 58
 ourdissage, 95
 oxyde colorant, 60

P

palier de vitrification, 79
 panse, 252
 passoire, 234
 pâte, 61
 pâte égyptienne, 62
 peau de caïman, 235
 peau d'orange, 238
 peignage, 157
 peindre à la plume, 153
 peinture en réserve, 138
 petit racleur, 166
 pétrir, 109
 pichet, 300
 pièce crue, 110
 pièce de bicuisson, 216
 pièce de monocuisson, 222
 pièce de poterie, 262
 pièce moulée, 111
 pied, 246
 pigment, 63
 pinceau, 193

pincés, 186
 pipe, 299
 pistolet d'émaillage, 129
 plasticité, 112
 plat, 266
 plateau, 223
 plâtre, 32
 poche d'air, 207
 poêle à châtaignes, 280
 poêle à marrons, 280
 poids spécifique, 64
 poignée, 225
 point de fusion, 93
 polir, 104
 polychrome, 249
 poncif, 161
 porcelaine, 250
 pore, 65
 porosité, 113
 post-cuisson, 85, 90
 pot, 272, 304
 pot à plantes, 293
 potasse, 66
 poterie, 1
 potier, 2
 produit cru, 110
 produit imperméabilisant, 233
 profil, 195, 251
 pyromètre, 194

Q

quartz, 49

R

racleur, 174
 raku, 114
 recette, 30

récipient, 248
 reflet métallique, 147
 réfractaire, 28
 réserve à la cire, 9
 résistance, 29
 retrait, 118
 rouleau, 165
 roulotté, 139
 rutile, 31

S

salière, 279
 sculpture céramique, 260
 sédimentation, 96
 sel, 38
 sérigraphie, 160
 sgraffite, 140
 sgraffito, 140
 silice, 67
 socle, 247
 soucoupe, 303
 soude, 68
 soupière, 311
 spath fluor, 35

T

table tournante, 184
 tacher, 156
 tacheté, 148
 tamis, 167
 tasse, 289
 technique de réparation, 102
 température de cuisson, 89

terra cotta, 257
 terra sigillata, 256
 terrine, 288
 texture, 258
 théière, 255
 thermocouple, 197
 tirelire, 274
 tour, 199
 tour de potier, 199
 tournage, 117
 tournasser, 73
 tournassin, 164
 tourtière, 305
 trace, 11
 traîneau, 116
 trépied, 200
 tressaillement, 152
 tube d'amenée, 276
 tuile, 254
 type de cuisson, 88

U

usine de poterie, 3

V

vase, 240, 248
 vase de nuit, 301
 veiné, 148, 243
 vernis, 16
 verre, 12
 vilebrequin, 169
 vitrification, 78

INGELESEZKO AURKIBIDEA

A

abrasive, 71
 absorption, 119
 acid, 10
 additive, 39
 adobe, 204
 aerography, 121
 air bubble, 207
 air pocket, 207
 alkaline, 7
 alligator hide, 235
 alumina, 8
 amphora, 210
 application, 122
 arabesque, 123
 ash, 27

B

baking pan, 305
 ball, 107
 ball mill, 170
 baptismal font, 268
 barbotine decoration, 125
 base, 213
 bas-relief, 126
 beaker, 287
 bed pan, 301
 belly, 252
 bentonite, 15
 biscuit ware, 218
 bisque ware, 218
 bit brace, 169
 blade, 176
 body, 252
 borax, 17
 bowl, 219, 281
 brazier, 273
 brick, 205

bucchero, 220
 bump, 242
 burner, 173
 burnished decoration, 134

C

calcine, 101
 calcined clay, 69
 calipers, 181
 candlestick, 265
 carbon monoxide, 97
 carbonate, 43
 carbonation, 150
 carinate, 228
 carved decoration, 136
 casserole, 288
 centering, 120
 ceramic fibre, 72
 ceramic litho, 149
 ceramic material, 54
 ceramic object, 261
 ceramic piece, 262
 ceramic sculpture, 260
 ceramics, 4, 5
 ceramist, 6
 chalk, 47
 chamber pot, 301
 chestnut roaster, 280
 chestnut stove, 280
 china clay, 42
 clay, 18
 clay bed, 81
 clay body, 61
 clay deposit, 81
 clay object, 21
 coefficient of thermal expansion, 24
 colander, 234
 colemanite, 45
 colorant, 46
 colorant oxide, 60

combing, 157
 component, 59
 cone, 180
 contraction, 118
 crackle, 152
 craquelure, 152
 crazing, 152, 211
 crystal, 48
 cup, 289
 cut-off wire, 188
 cylinder, 263

D

dappled, 158
 decal, 149
 decoration painted over opaque glaze,
 127
 deflocculant, 22
 deformation, 83
 densimeter, 172
 dent, 242
 dipping, 124
 doghouse, 100
 dolomite, 25
 drinker, 271
 drum ball-mill, 170
 dry cord, 143

E

earthenware, 241
 Egyptian paste, 62
 elutriation, 84
 engobe, 26
 engobe decoration, 137
 excised decoration, 131
 extruder, 175

F

faience, 241
 feathering, 153
 feldspar, 34
 file, 105
 finger-tip decoration, 145
 finish, 208
 finishing, 208
 fired clay, 221
 fire-proof, 28
 fire-resistant, 28
 fire-resisting, 28
 firing, 86
 firing curve, 87
 firing temperature, 89
 firing type, 88
 flash, 217
 flashing, 156
 flaw, 209
 flocculant, 53
 floor tile, 215
 flower pot, 293
 fluorite, 35
 fluorspar, 35
 flux, 70
 foot, 246
 formula, 92
 frit, 36

G

galena, 37
 gild, 162
 glass, 12
 glaze, 13
 glaze spray cabin, 128
 glaze spray gun, 129
 glazing, 13
 grate, 192

green ware, 110
grog, 69
gum arabic, 40

H

handle, 225, 230
hydrometer, 172

I

impurity, 33
incised decoration, 130
inkwell, 308
inlay, 146

J

jar, 300, 304
jug, 310

K

kiln, 182
knead, 109

L

leather-hard, 103
lid, 226

lime, 98
lip, 227
litharge, 51
lithium, 52
low relief, 126
luster, 154
lustre, 147, 154

M

making, 108
maturing, 94
maturing of clay, 82
measure, 295
melting point, 93
mica, 55
mishima, 146
modelling, 106
modelling board, 116
moneybox, 274
monochrome, 236
mortar, 163
mosaic, 244
mottled, 158
mould, 187
mould-release agent, 23
muffle, 189
muffle kiln, 189
mullite, 57

N

neck, 239
negative painting, 138
neriage, 155
nerikomi, 155
nest egg, 264
neutral atmosphere, 75

O

oil feeder, 296
 oiler, 296
 once fired ware, 222
 on-glaze decoration, 142
 opacifier, 58
 opening material, 44
 orange peel, 238
 oxidating atmosphere, 76
 oxidizing atmosphere, 76

P

paint brush, 193
 painted decoration, 135
 paste, 61
 pebbled decoration, 144
 pedestal, 247
 peeling, 231
 penstock pipe, 276
 pigment, 63
 pin tool, 196
 pipe, 299
 pitcher, 294
 planter, 286
 plaster, 32
 plasticity, 112
 plate, 302
 platter, 266
 polish, 104
 polished decoration, 134
 polychromatic, 249
 porcelain, 250
 pore, 65
 porosity, 113
 post-firing, 85
 post-firing, 90
 pot, 272, 304
 potash, 66

potter, 2
 potter's rib, 177
 potter's wheel, 199
 potter's workshop, 3
 pottery, 1, 3, 4, 5
 pottery factory, 3
 pouring, 124
 print, 159
 printed decoration, 133
 profile, 195, 251
 Pyrenean pitcher, 298
 pyrometer, 194
 pyrometric cone, 180

Q

quartz, 49

R

raku, 114
 raku ware, 114
 raw glaze, 14
 raw material, 50
 raw ware, 110
 recipe, 30
 red lead, 56
 reducing atmosphere, 74
 refractory, 28
 repairation technique, 102
 resist dyeing, 138
 resistance, 29
 rib, 198
 ribbed decoration, 132
 rim, 206, 224
 rippled, 259
 rolling pin, 165
 roof tile, 254

rouletting, 139
rutile, 31

S

salt, 38
saltcellar, 279
saucer, 303
screen, 167
sedimentation, 96
Seger cone, 180
Seger formula, 115
serving dish, 266
sgraffito, 140
shaped product, 111
shaping, 108
sheepskin, 178
shivering, 212
shoulder, 253
shrinkage, 118
sieve, 167
silica, 67
silk-screen printing, 160
slab roller, 202
slip, 19, 109
slip decoration, 125
slurry tank, 171
smoke-firing, 151
smoking pipe, 299
smooth, 80
soda, 68
soup tureen, 311
specific weight, 64
speckled, 148
spice rack, 277
spittoon, 292
sponge, 168
spout, 232, 245
squeegee, 174
stack, 201
stand, 247

state of clay, 20
stencil, 161
stencilling, 161
stew-pot, 272
stoneware, 229
streaked, 243
striker, 166

T

teapot, 255
terra cotta, 257
terra sigillata, 256
texture, 258
thermal expansion coefficient, 24
thermocouple, 197
third fire colour, 41
throwing, 117
throwing rib, 198
tile, 214
tongs, 186
track, 11
tracking, 99
transparent glaze, 91
tray, 223
trim, 73
trimming tool, 164
trivet, 200
turn table, 184
twice fired ware, 216

U

underglaze decoration, 141

V

varnish, 16
vase, 240
vessel, 248
vitreous transparent glaze, 77
vitrification, 78
vitrification range, 79
void, 65

W

warpage, 237
warping, 95
waterproofer, 233
wax resist, 9
wedging board, 190
wheel, 199
wooden modelling tool, 203

ERREFERENTZIA BIBLIOGRAFIKOAK

- Archaeology Wordsmith* [linean]. <<http://www.archaeologywordsmith.com>> [Kontsulta: 2012-11-16]
- COOPER, Emanuel. *Historia de la cerámica*. Barcelona: Grupo Editorial CEAC, 1987.
- ESTRADA, Meli. *Glosario y diccionario inglés/español sobre la cerámica* [linean]. Mijas-Málaga: Meli Estrada, cop. 2001-2011. <<http://www.meliestrada.com/Glosario.htm>> [Kontsulta: 2012-07-13]
- Euceramics* [linean]. <<http://www.eu-ceramics.eu/>> [Kontsulta: 2012-09-04]
- FOURNIER, Robert. *Diccionario ilustrado de Alfarería Práctica*. Barcelona: Ediciones Omega, S.A., 1981.
- GUILLEM MONZONIS, C.; GUILLEM VILLAR, M. C. *Diccionario cerámico científico-práctico: español-inglés-alemán-francés*. Valencia: Sociedad Española. de Cerámica y vidrio, 1987.
- GIPUZKOAKO FORU DIPUTAZIOA. KULTURA DEPARTAMENTUA. *Buztingintza tradizionalaren erakusketa. Mutriku - Donostia - Arrasate - Tolosa 1987-1988 = Exposición de alfarería tradicional. Mutriku - Donostia - Arrasate - Tolosa 1987-1988*. Donostia: Gipuzkoako Diputazioa, 1987.
- IBABE, Enrike. *Cerámica popular vasca*. Bilbao: Fundación Bilbao Bizkaia Kutxa, 1995.
- MCN arte [linean]. <<http://www.mcnarte.com/app-arte/do/show?key=ceramica>> [Kontsulta: 2012-11-20]
- MUSSI, Susan. *Diccionario de cerámica* [linean]. <<http://ceramicdictionary.com/es/>> [Kontsulta: 2012-09-04]
- SOLAUN BUSTINZA, J.L.; LUMA Hizkuntza Zerbitzuak [itz.]. *Erdi Aroko zeramika Euskal Herrian (VIII.-XIII. mendeak) = La cerámica medieval en el País Vasco (siglos VIII-XIII)*. Gasteiz: EJ Argitalpen Zerbitzu Nagusia; EHU Argitalpen Zerbitzua, 2005
- Refdoc.fr La référence en fourniture de documents scientifiques* [linean]. <<http://cat.inist.fr>> [Kontsulta: 2012-06-01]
- ROMERO, Alfonso; CABASA, Santi. *La tinajería tradicional en la cerámica española*. Barcelona: Grupo Editorial CEAC, 1999.
- TERMIUM PLUS [linean]. <<http://www.termiumplus.com>> [Kontsulta: 2012-06-01]
- WILT, Robert; DUNCAN, Ronald. *Multilingual dictionary of pottery words* [linean]. [S.l.]: 1998-2000. <<http://www.dinoclay.com/>> [Kontsulta: 2012-07-13]

